
Jak motywować dzieci do pracy w domu- praktyczny poradnik logopedyczny dla Rodziców.

Drodzy Rodzice

Jeżeli Wasze dziecko ma wadę lub zaburzenie mowy i objęte jest opieką logopedyczną to doskonale wiecie, że terapia logopedyczna to proces żmudny i długotrwały, wymagający współpracy i dużego zaangażowania ze strony samego dziecka, logopedy i oczywiście rodzica. Często stawiacie sobie pytanie, jak zmotywować dziecko do systematycznej, codziennej pracy, aby osiągnęło umiejętności niezbędne do prawidłowej wymowy i sprawnej komunikacji językowej. To pytanie w obecnej sytuacji, kiedy kontakt z logopedą odbywa się jedynie za pomocą środków elektronicznych stawiane jest prawdopodobnie znacznie częściej.

Oto kilka wskazówek, o czym należy pamiętać wykonując ćwiczenia logopedyczne w domu?

- Należy zadbać o stałą porę wykonywania ćwiczeń logopedycznych, tak aby ćwiczenia stały się częścią codziennego rytuału.
- Wykorzystujcie Państwo także każdą naturalną sytuację. Ćwiczone słowa, sylaby, głoski można utrzymywać podczas codziennych, nawet banalnych czynności lub podczas wykonywania innych obowiązków.
- Lepsze efekty uzyskacie, kiedy ćwiczenia będą trwały krócej, po kilka razy dziennie niż raz a zbyt długo. Ćwiczenia nie będą nużące, a rozłożenie ich w czasie korzystnie wpłynie na kształtowanie się nawyków prawidłowego mówienia i wyrobi w dziecku mechanizm autokontroli mowy.
- Należy, jak najwięcej uczyć poprzez zabawę. Ćwiczenia nie mogą być dla dziecka karą, tylko przyjemnością. Można zaopatrzyć się w kilka atrakcyjnych pomocy dydaktycznych lub przygotować je razem z dzieckiem. Własnoręczne przygotowanie pomocy do ćwiczeń dodatkowo wzmocni poczucie więzi między rodzicem i dzieckiem. Można też wykorzystać ulubione zabawki dziecka, aby wpleść w zabawę „logopedyczne treści edukacyjne” (np. wyrazy zawierające ćwiczoną głoskę lub ćwiczenia buzi, języka, ćwiczenia oddechowe, ćwiczenia emisji głosu). Podczas ćwiczeń proponuję zastąpić słowo „ćwiczenia” słowem „zabawa”, albo po prostu nazywać czynność, która będzie wykonywana, np. „gimnastyka buzi i języka”.
- Dobrze jest, kiedy dorośli nie wstydzą się robienia dziwnych min przed lustrem i potrafią zainspirować dzieci do eksperymentowania z buzią i językiem, czyli usprawniać artykulatory: wargi, język, podniebienie miękkie. Wspólna zabawa przed lustrem znacznie rozluźnia atmosferę, wprawia w dobry nastrój uczestników zabawy.

- Należy przeplatać zabawę nauką. Równie dobrze można poprosić dziecko o powtarzanie słów, zwrotów i zdań kiedy koloruje lub bawi się czymś spokojnie, albo wykonywać miny przed lustrem podczas codziennych czynności higienicznych. Dzieci muszą przyzwyczajać się, do tego, że od czasu do czasu trzeba zrobić coś, co jest z pozoru nieciekawe i nudne. Dobrze jest pokazać, że nawet pozornie nudne zajęcia można uczynić przyjemnymi, jeśli się je odpowiednio zaplanuje, przygotuje i uatrakcyjni.
- Zaleca się, aby podczas ćwiczeń logopedycznych działać polisensorycznie, angażować wiele zmysłów. Im więcej zmysłów dziecka zaangażujemy w rozwój i kształtowanie prawidłowej mowy i komunikacji, tym skuteczniejsze będą zabiegi i działania w osiągnięciu naszego celu.
- Należy pamiętać, aby dziecko przystępowało do ćwiczeń w dobrej kondycji fizycznej i psychicznej, zadbać o dobrą atmosferę i relaks, wybrać optymalną porę w ciągu dnia.
- Fajnie jest, kiedy do zabaw i ćwiczeń logopedycznych można zaangażować całą rodzinę. Można pokazać domownikom, jak się „bawić w poprawne mówienie”. Dla dziecka będzie to przyjemna odmiana.
- Dorośli zawsze muszą dbać o własną wymowę. Bywa, że rodzice/opiekunowie mówią niedbale, zbyt szybko, mało wyraźnie. Pamiętajcie Państwo, że przykład idzie z góry!
- Należy uświadomić dziecku, jakie efekty przyniosą wykonywane ćwiczenia. Starszym dzieciom można przedstawić korzyści płynące z podejmowanego przez nie wysiłku, np. akceptacja ze strony rówieśników, brak obaw przed wypowiedzianiem się na forum klasy. Młodszym dzieciom można powiedzieć, że język będzie silny, buzia będzie umiała robić różne trudne sztuczki, a słowa, które wydawały się do tej pory trudne do wymówienia będą „odczarowane”.
- W pracy z dzieckiem z trudnościami w mówieniu trzeba być wyrozumiałym, cierpliwym i konsekwentnym. Czasem mijają długie tygodnie zanim pojawią się pierwsze efekty terapii. Należy zawsze podkreślać osiągnięte przez dziecko sukcesy w poprawnym mówieniu i nie tylko, znaleźć mocne strony dziecka.
- Zawsze należy kontaktować się z logopedą prowadzącym terapię, aby konsultować postępy i sposób wykonywania ćwiczeń.

Te parę wskazówek, o czym należy pamiętać podczas ćwiczeń logopedycznych prowadzonych w domu- stanowi dobry fundament do budowania motywacji do pracy nad prawidłową wymową naszych dzieci.

Co to jest motywacja, jak ją rozbudzać u dzieci podczas ćwiczeń logopedycznych przedstawię Państwu w II cz. Poradnika.

Anna Waśkiewicz-Polityło-logopeda, neurologopeda